

Oss en de regio: samenwerken in perspectief

1 Kern position paper gemeente Oss en de regio

De maatschappelijke opgaven waarvoor wij als gemeente worden gesteld nemen in omvang en complexiteit toe (bijvoorbeeld decentralisaties AWBZ, jeugdzorg, participatiewet, maar ook mondialisering). Om effectief aan deze maatschappelijke opgaven te werken, is nauwe samenwerking met andere organisaties in de regio, bedrijfsleven en buurgemeenten nodig. In dit position paper formuleren wij uitgangspunten voor deze samenwerking en bepalen we onze positie als gemeente in de regio.

Wij laten de maatschappelijke opgaven leidend zijn voor de *aard* (bijvoorbeeld netwerksamenwerking, gemeenschappelijke regeling) en *omvang* (schaalgrootte) van de samenwerking met andere partijen aan deze opgaven. Het belang van de burger prevaleert daarbij. Wij richten ons op een zo effectief en efficiënt mogelijke samenwerking. De samenwerking moet een meerwaarde opleveren.

Wij zien het Maasland (kernen van gemeenten Oss, Bernheze en Landerd) nog steeds als onze subregio. De burgers in het Maasland zijn zo georiënteerd. De oriëntatie van inwoners in het As-50 gebied (Oss, Landerd, Bernheze, Uden en Veghel) vertoont ook een grote samenhang. Het is een echte streek. Deze oriëntatie van de burger, maar ook van bedrijven en instellingen is voor ons een uitgangspunt bij discussies over schaalgrootte. Een bestuurlijke schaalgrootte die aansluit bij het werkgebied van bedrijven en instellingen is ook voor hen effectiever en efficiënter.

Samen aan de vitaliteit van deze streek werken, is voor Oss erg belangrijk. Oss bestaat uit een centrumkern met vele kleine kernen. Met wijk- en dorpsgericht werken blijven wij de leefbaarheid in de hele gemeente en de identiteit van gemeenschappen ook bij nieuwe herindelingen stimuleren.

De grote maatschappelijke opgaven waarvoor wij staan, vragen om een krachtige centrumpositie in te nemen in Noordoost-Brabant. Wij investeren in samenwerking binnen de regio en met 30- partners en in het trekkerschap met Den Bosch. Vanuit onze sociale, economische en ruimtelijke opgaven is deelname aan bovenregionale en (inter)nationale netwerken erg belangrijk.

2 Inleiding

Sinds het position paper “Oss en de regio: samenwerken in perspectief” in januari 2013 door de gemeenteraad werd vastgesteld, is er het nodige veranderd. Er zijn nieuwe gegevens en verkenningen beschikbaar, zoals onder andere de studie van Prof. Tordoir “*De veranderende geografie van Nederland*” en de studie “*Midsized Brabant, verkenning van de toekomst voor Brabantse middelgrote steden.*” Vanuit Veerkrachtig bestuur is sindsdien naast enkele nieuwe publicaties ook een provinciaal afwegingskader voor herindelingen vastgesteld.

De kern Geffen is aan de gemeente Oss toegevoegd. Drie omliggende gemeenten, Landerd, Bernheze en Uden bezinnen zich op hun bestuurlijke toekomst. Veghel, Sint Oedenrode en Schijndel fuseren en zullen Meijerijstad heten. Al deze veranderingen zijn aanleiding om het position paper te actualiseren.

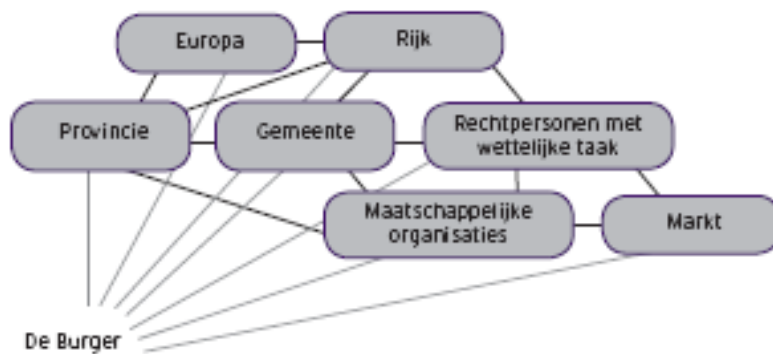
In 2013 was het rapport “*Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant*” en de “*Brabantse Bestuursscan Gemeente Oss*” voor het gemeentebestuur van Oss aanleiding om een position paper op te stellen over de gemeente Oss en de regio. Ook het regeerakkoord “*Bruggen slaan*” is met het perspectief van “vijf landsdelen met een gesloten huishouding en gemeenten van tenminste honderdduizend inwoners...” vormde aanleiding om na te denken over nieuw samenspel en samenhang in onze regio. ¹Het position paper is in de gemeenteraad in een opiniërend debat aan de orde gekomen en heeft tot bijstelling geleid.

In dit position paper staat de actuele visie van de gemeente Oss op de regio en regionale samenwerking. *Het dient als uitgangspunt voor de wijze waarop wij tegen samenwerking in de regio Noordoost Brabant en daarbuiten aankijken.*

Maatschappelijke opgaven kunnen in deze tijd vaak niet meer alleen door een gemeente worden opgelost. Er wordt samengewerkt met verschillende andere overheden, bedrijfsleven en instellingen

¹ Bruggen slaan, oktober 2012, p40.

om maatschappelijke vraagstukken zo adequaat mogelijk aan te pakken. Daarbij zijn onze inwoners steeds het uitgangspunt.



Inwoners vragen om effectieve, betaalbare prestaties en dienstverlening van overheden, instellingen en bedrijfsleven. Dit vergt vaak samenwerking van meerdere actoren.

Vraagstukken rond samenwerking nemen de laatste jaren toe. De gemeente Oss werkt steeds meer op verschillende niveaus samen met andere partijen. De belastingsamenwerking, de Veiligheidsregio en Agrifood Capital zijn voorbeelden van recente samenwerkingsverbanden. Ook werken we door de rijksdecentralisaties van de Participatiewet, Jeugdzorg en ook AWBZ samen met andere gemeenten in de regio.

Ook de rol van de overheid bij samenwerking met andere partijen verandert. De Raad voor Leefomgeving en Infrastructuur stelt:

“Niet alleen de rol van de overheid verschuift. Ook voor bedrijven, kennisinstellingen en burgers verschuiven rollen. De overheid kan en moet meer ruimte laten aan deze partijen om hun verantwoordelijkheid en ideeën op te pakken, terwijl in andere gevallen meer visie en sturing van de overheid nodig blijft.”²

Veel van deze partners hebben een schaalgrootte die vele gemeenten omvat. Denk aan de woningcorporaties Brabant Wonen en Mooiland Maasland, maar ook het Hooghuis heeft een school in Heesch.

In paragraaf 3 formuleren wij onze uitgangspunten bij samenwerking en gaan we in op belangrijke maatschappelijke opgaven en vormen van samenwerking. Ook formuleren wij onze visie op herindeling. In de overige paragrafen wordt samenwerking op verschillende niveaus verkend. In paragraaf 4 wordt Oss en de omliggende regio Maasland in kaart gebracht. Ook gaan we in op onze visie op het As-50 gebied en de bestuurlijke trajecten bij omliggende gemeenten. In paragraaf 5 komt tot slot bovenregionale en internationale samenwerking aan de orde.

3 Samenwerking in perspectief

Maatschappelijke opgaven uitgangspunt voor samenwerking

Gemeenten pakken steeds vaker maatschappelijke opgaven op samen met het maatschappelijke middenveld. Daarbij gaat de gemeente uit van een zogenaamde *governance benadering*. De gemeente Oss stelt bij het aangaan van samenwerking het oplossen en aanpakken van maatschappelijke opgaven meer centraal dan de vorm van de samenwerking. De gemeente kijkt vanuit de eigen verantwoordelijkheden welke partners nodig zijn bij maatschappelijke opgaven en komt met hen tot een goede aanpak.

Wij zien als belangrijkste maatschappelijke opgaven:

² RLI, *verkenning technologische innovaties in de leefomgeving*, p 44

A Krimp/leefbaarheid

Een aantal gemeenten in de regio krijgt de komende jaren te maken met krimp van de bevolking en de gevolgen voor de leefbaarheid in de dorpen.

De gemeente Oss anticipeert op demografische wijzigingen en veranderende behoeften van inwoners door in co-creatie aan een voorzieningenkaart te werken. In de voorzieningenkaart wordt samen met inwoners en professionals per wijk of kern in beeld gebracht hoe de leefbaarheid en voorzieningen worden vormgegeven in de toekomst (2030).

Krimp en leefbaarheid zijn thema's die ook over gemeentegrenzen heen reiken en om regionale afstemming en een regionaal perspectief vragen. Het betekent iets voor onze regio en ook voor de grotere centrumkern in een gebied. Schaijk heeft bijvoorbeeld een natuurlijke verbinding met Herpen, Berghem en Ravenstein.

Uit Midsize Brabant blijkt dat de bevolkingsgroei in Veghel, Oss en Uden hoger ligt dan het provinciaal gemiddelde. De streek is kinderrijker en de gezinnen zijn gemiddeld groter. Uden is relatief meer vergrijsd dan Veghel en Oss. In Veghel en Oss is de vergrijzing lager dan het Brabants gemiddelde³. Deze gegevens tonen aan dat zelfs op het niveau van buurgemeenten al significante verschillen zichtbaar zijn. Een regionaal perspectief op bevolkingsgroei en –samenstelling is dan ook zinvol.

Zowel de studie van Tordoir als de Midsize cities verkenning signaleren daarnaast de opkomst van de stad als trend. Wereldwijd leeft reeds de helft van de wereldbevolking in steden. Steden vergroeien ook samen tot grote stedelijke gebieden (zoals de Randstad of het Ruhrgebied). In 1990 leefde in Nederland 69% in de stad. In 2014 is dit inmiddels 90% en in 2050 verwacht men dat 96% van de bevolking in stedelijk gebied woont.⁴ Dit betekent ook dat grote stedelijke gebieden steeds meer met elkaar concurreren. Samenwerking met andere steden wordt als een goede manier gezien om als gebied overeind te blijven.

B Toename van complexiteit en gemeentelijke taken

Er is al jaren een trend zichtbaar van toegenomen complexiteit van maatschappelijke opgaven, die ook invloed hebben op de gemeentelijke taken. Denk aan de decentralisatie van de jeugdzorg naar gemeenten. De huidige problematiek van vluchtelingen en statushouders, is een ander voorbeeld van een complexe opgave die gemeenten en inwoners raakt en waarvoor goede afspraken met partners in de regio, met het Rijk en ook met de EU nodig zijn om dit probleem het hoofd te bieden. Ook technologische innovaties dragen bij aan de complexiteit. Technologieën zijn complexer en staan ook met elkaar in verband (bijvoorbeeld zonnecellen van nanomateriaal die veel meer energie opslaan en dan ook in wegen, muren, daken of auto's gebruikt worden). Het is daarom erg lastig de impact en toepassing van technologieën en innovaties te voorspellen en sturen⁵. De complexiteit van maatschappelijke opgaven maakt het lastig om beleid te ontwikkelen op samenwerking. Zowel de opgaven als de samenwerking die dat vraagt zijn immers divers en ingewikkeld.

C Versterking/vernieuwing economie en internationalisering

Voor onze regio is versterking van onze economie en innovatieve kracht van groot belang om in de internationale economie een rol van betekenis te spelen. Deze opgave is uitgewerkt in de beleidsnotitie economie die met ondernemers is opgesteld en wordt ook concreet vormgegeven in de Kracht van Oss waarin ondernemers, instellingen en overheid samen aan de economische vitaliteit van Oss werken.

Recent onderzoek bevestigt de gekozen insteek: "Internationale en interregionale netwerken zijn minstens zo belangrijk als (stads)regionale netwerken en veelal zelfs belangrijker."⁶ Een samenwerking die overheid, onderwijs en kennisinstellingen en bedrijfsleven stevig aan elkaar verbindt.

Ook de arbeidsmarkt internationaliseert en trekt internationale kenniswerkers aan. Voor Noordoost-Brabant betreft het vooral goedkope arbeidskrachten uit Oost-Europa. Hoogopgeleiden zijn beschikbaar vanuit nabijgelegen steden als 's-Hertogenbosch en Nijmegen. De beroepsbevolking in Oss en Veghel groeit nog beperkt tot 2020, maar zal daarna net als in Uden nu al het geval is, behoorlijk krimpen. Zowel Oss, Uden en Veghel scoren positiever dan gemiddeld op economische

³ *Midsize Cities*, p 14 en p 17.

⁴ *Midsize cities*, p 49..

⁵ *Digitale magazine technologische innovaties*, RLI, p 8

⁶ Tordoir, *De veranderende geografie van Nederland*, p 37

veerkracht (vermogen van regionale arbeidsmarkt om ontslagen op te vangen). ⁷ In Agrifoodcapital en Ondernemerslift+ wordt dit regionaal inhoud gegeven. op Europees niveau participeert de gemeente in INTERREG (zie paragraaf 5). In de samenwerking met Vietnam wordt de relatie met de snelle economische ontwikkelingen in het Verre Oosten gelegd.

D Bezuinigingen/terugtrekkende overheid: burgerkracht

Bezuinigingen en decentralisaties van taken naar lagere overheden, betekenen vaak een uitbreiding van gemeentelijke taken zonder dat de middelen daarvoor toereikend zijn. Dit betekent dat bezuinigingen invloed hebben op de financiering van basistaken van gemeenten. Dit kan betekenen dat gemeenten een ander schaalniveau zoeken om de basistaken uit te kunnen voeren. Het gaat dan om schaalvoordelen door wijzigingen in de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld gezamenlijke backoffice, gezamenlijke inkoop, etc.). Concreet voorbeelden zijn de afvalsamenwerking met Landerd, de Belastingssamenwerking Oost Brabant en de ICT samenwerking met Landerd en Uden.

De gemeente doet ook een groter beroep op de kracht van de samenleving, de burgerkracht. Ook vanuit de samenleving zelf is zichtbaar dat er meer initiatieven worden genomen door burgers zelf. In Midsized Brabant staat :

“Mensen pakken uit eigen beweging zaken op die de afgelopen decennia steeds meer als het domein van de overheid en instituties werden gezien. Zulke initiatieven van onderop tonen niet alleen maatschappelijke betrokkenheid, maar combineren steeds vaker doelstellingen met een commercieel bedrijfsproces en commerciële dienstverlenende of productieactiviteiten.” ⁸.

E Afstand burger-overheid

De afstand tussen burgers en de overheid neemt al langere tijd toe door informatisering, schaalvergroting, invloed van Europa en de internationale economie. In tal van sectoren maken grotere ziekenhuizen, scholen, bedrijven, banken, overheden de afstand met burgers en consumenten groter. Burgers willen zich herkennen in een gemeenschap. Zij zijn bereid zich in te zetten voor groepen en gebieden waarmee ze zich identificeren. Zo is de loyaliteit tot de eigen woonkern en eigen wijk groot. Tordoir bevestigt dit beeld in zijn onderzoek. De meerderheid van de bevolking oriënteert zich op de nabije omgeving (daily urban system). De gemeente investeert in de directe lokale leefomgeving, die schoon, heel, veilig en sociaal moet zijn. Onder andere via wijk- en dorpsraden vindt de verbinding plaats.

Uitgangspunten bij samenwerking

Er bestaan samenwerkingsverbanden, zoals de meeste gemeenschappelijke regelingen, die hun oorsprong vinden in een wettelijke verplichting. Als samenwerking op een wettelijke verplichting berust, zetten wij ons in om deze samenwerking zo *effectief* en *efficiënt* mogelijk te organiseren. Wij gaan in regionale samenwerking uit van de autonomie van organisaties.

Bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden met een publiek- of privaatrechtelijke rechtsvorm toetsen wij in hoeverre de samenwerking op strategisch niveau *meerwaarde* heeft. Ook kijken wij naar bedrijfsvoerings-, bedrijfseconomische- en juridische aspecten.

Oss kiest voor een *zo licht mogelijke vorm van samenwerking*, passend bij de *maatschappelijke opgaven*. Indien netwerksamenwerking mogelijk is, heeft dit de voorkeur, omdat het een lichte vorm van samenwerking is waaraan weinig verplichtingen zijn verbonden.

Samenwerking die niet berust op een wettelijke verplichting, ontstaat in onze optiek doordat maatschappelijke opgaven daarom vragen. Daarbij zijn wij van mening dat deze samenwerking een *meerwaarde* moet hebben voor de samenwerkingspartners, maar ook *meerwaarde voor onze inwoners*. Als de resultaten van samenwerking bijdragen aan een betere leefomgeving voor burgers, is dat een extra impuls om de samenwerking aan te gaan.

Wij denken aan meerwaarde in termen van kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid, kennis, innovatie, specialisatie, efficiency, slagkracht, etc. Meerwaarde houdt in dat de voordelen opwegen tegen de nadelen van samenwerking. Nadelen kunnen er zijn in termen van afhankelijkheid, autonomie, snelheid, afwijkingen van eigen beleid, extra inzet/energie en risico op mislukking.

⁷ Midsized cities, p 37.

⁸ Midsized cities, p 77.

Er is *adaptieve samenwerking* nodig op verschillende niveaus en met diverse partijen. Dat betekent dat we proberen nieuwe partijen, zoals kleine bedrijven of burgers actief bij samenwerking te betrekken en niet teveel in bestaande netwerken te denken.

“Anders gezegd: netwerken (sociaal, fysiek, digitaal) verbinden niet alleen, maar sluiten ook nieuwkomers uit...Vaak worden bestaande belangen van bedrijven, burgers of overheden aangevoerd als argument om ontwikkelingen te vertragen of tegen te houden. Dat kan legitiem zijn, maar het kan ook duiden op een blinde vlek voor nieuwe kansen en voor de risico's bij het vasthouden aan het bestaande.”⁹.

Ook het *type* samenwerking verschilt per maatschappelijke opgave. De aard en omvang van maatschappelijke opgaven bepaalt daarmee in onze ogen de schaal en het type samenwerking dat de gemeente daarbij aangaat.

We zijn van mening dat de *bestuurlijke inrichting* moet aansluiten op de *maatschappelijke opgaven* en uitdagingen. Vanuit de maatschappelijke en regionale opgaven bepalen wij of wij als gemeente autonoom een opgave oppakken of dat samenwerking met anderen noodzakelijk is.

Centrumgemeente

De gemeente Oss fungeert in Noordoost-Brabant, naast de gemeente 's-Hertogenbosch regelmatig als centrumgemeente. In dat geval hebben gemeenten in de regio Oss opdracht verleend (vaak vanuit een gemeenschappelijke regeling) om taken uit te voeren. De rol als centrumgemeente heeft als voordeel dat de gemeente ook mandaat heeft om taken uit te voeren. Andere voordelen is dat een centrumgemeente op haar sterke punten wordt ingezet, niet iedere gemeente hoeft dan alle expertise op een bepaald terrein zelf in huis te hebben. Ook kunnen er schaalvoordelen ontstaan.

Een stevige rol als centrumgemeente in de samenwerking met andere samenwerkingspartners is belangrijk, omdat de maatschappelijke opgaven die wij zien groot zijn.

In het invullen van deze rol ervaren wij ook een aantal belemmeringen. Soms ontbreekt het in samenwerkingsverbanden, waarin veel wordt verwacht van de gemeente Oss, aan doorzettingsmacht om deze rol ook echt te pakken. Dit gold bijvoorbeeld voor de rijksdecentralisaties in het sociale domein.

Het gelijke gewicht in samenwerkingsverbanden voor alle deelnemende organisaties, zien wij ook als een belemmering, vooral als het belang per gemeente verschilt. Tevens zien we in de praktijk gedrag van cherrypicking bij collegagemeenten. Na een lang en intensief traject, waarin bestuurlijke compromissen moeten worden gesloten, haken partners soms af.

Gemeenten worstelen overal met de democratische legitimiteit van alle samenwerkingsverbanden, dat is in Oss niet anders. Door in de raad jaarlijks enkele samenwerkingsverbanden onder de loep te nemen, hopen we een stap te zetten in het vergroten van de betrokkenheid van de raad. Daarmee is echter niet opgelost dat als samenwerking toeneemt, besluitvorming ook steeds vaker buiten de eigen gemeente plaatsvindt en de invloed van de raad daarop beperkt is.

Ook de toenemende bestuurlijke drukte die alle samenwerking met zich meebrengt, werkt belemmerend in het krachtig invullen van een rol als centrumgemeente.

Vormen van samenwerking

In de bestuurskunde en in de bestuurlijke realiteit zijn vele varianten van intergemeentelijke samenwerking ontstaan en beschreven. Wij beschrijven hier kort de meest bekende typen intergemeentelijke samenwerking.

A Netwerksamenwerking

Netwerksamenwerking is een lichte vorm van samenwerking. De samenwerking is vooral gericht op kennisdeling en het doorvoeren van veranderingen. Organisaties blijven zelfstandig in besluitvorming en uitvoering. Dit soort samenwerking is gebaseerd op een eenduidige visie en leidt tot harmonisatie van beleid en uitvoering, met behoud van gemeentelijke autonomie. Voorbeeld van netwerksamenwerking is de aanpak van de rijksdecentralisaties in Jeugdzorg, AWBZ en de Participatiewet.

⁹ RLI, *erkenning technologische innovaties in de leefomgeving*, p 37.

B Matrixsamenwerking

Ook hier geldt dat organisaties autonoom blijven. Zij bereiden beleid op verschillende terreinen gezamenlijk voor en voeren dit ook gezamenlijk uit voor alle deelnemende gemeenten, waarbij ook personeel naar de betreffende uitvoerende gemeente wordt gedetacheerd. Denk daarbij aan Werkplein Maasland.

C Integratiemodel: Gezamenlijke uitvoering van taken

Gemeenten kunnen een nieuw orgaan oprichten om bepaalde taken gezamenlijk uit te voeren. Dit soort samenwerking is wijd verbreid en richt zich vaak op bepaalde sectoren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de sociale werkvoorziening, GGD of de veiligheidsregio. Het zijn gemeenschappelijke regelingen waarbij de uitvoering van taken wordt overgedragen aan een nieuw orgaan.

D Herindeling

De meest ultieme vorm van samenwerking is samengaan, zoals bij eerdere herindelingen waarbij Megen, Berghem, Ravenstein en Lith bij de gemeente Oss zijn opgenomen. De autonomie van de kleinere gemeente vervalt dan.

Visie van Oss op herindeling

Voor ons staat het belang van de burger voorop bij gemeentelijke herindelingen, zoals aan de orde is gekomen in het rapport “Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant”. Daar waar burgers een stem uitbrengen moeten zij maximale invloed hebben op hun woon- en leefomgeving.

Bij herindelingen wordt het actuele krachtenveld in de regio Noordoost-Brabant betrokken. De bewegingen die wij zien wij bij andere gemeenten in de regio en wat dit betekent voor onze positie als centrumgemeente, is een afweging die wij steeds zullen maken. Daarbij dragen wij sterker dan in het verleden uit welke grenzen wij voor de gemeente Oss zien.

In het rapport “Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant” wordt de visie en werkwijze van de gemeente Oss bij herindelingen duidelijk.

“Zie bijvoorbeeld Oss dat door samenvoelingen met Berghem, Megen c.a, Ravenstein en Lith een positief en geslaagd voorbeeld is van samengaan van veel gemeenschappen, van stad en platteland, in één gemeente. De betrokkenheid van bewoners is echter niet minder geworden en het voorzieningenniveau heeft veelal een positieve impuls gekregen.”¹⁰

Ook de evaluatie van de herindeling tussen Oss en Lith benadrukt de uitgangspunten van de gemeente Oss in een herindeling:

‘Uit herindelingsstudies blijkt dat maatschappelijke weerstanden tegen herindelingen vooral voortkomen uit de vrees voor aantasting van de identiteit en leefbaarheid van dorpsgemeenschappen... De verwachting dat de gemeente Oss door haar dorps- en wijkgericht werken de eigenheid en belangen van de Lithse kernen zou respecteren, zorgde ervoor dat twijfels over de negatieve gevolgen van herindeling konden worden weggenomen....Bij de herindeling van Oss en Lith is dit ‘dorpisme’ (=belangentegenstellingen tussen dorpskernen [red]) voorkomen door actief te werken aan gemeenschappelijkheid, onder andere met activiteiten op het gebied van sport, kunst en cultuur. Dat daarbij kon worden voortgebouwd op de overwegende oriëntatie van de Lithse bevolking op Oss, vergemakkelijkte dat proces.”¹¹

De gemeente Oss hecht er aan bij herindelingen de gemeenschap voorop te stellen en daarmee de leefbaarheid van kleine kernen zoveel mogelijk in stand te houden. Dat geven we vorm door onze voorzieningenkaarten die we in co-creatie met inwoners van kernen en wijken opstellen, door met inwoners te overleggen door middel van wijk- en dorpsraden, door maatwerk in wijken en dorpen met onze wijk- en dorps coördinatoren. We wegen daarbij ook dat voorzieningen in de stad Oss en alle

¹⁰ Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant, adviescommissie Krachtig bestuur in Brabant, 2012, p 13.

¹¹ Gemeentelijke herindeling Oss-Lith, M. Boogers, L. Schaap, Universiteit Tilburg, 2011, p 6.

kernen in balans zijn. Bij eerdere herindelingen zorgt deze aanpak steeds voor een positief gevoel in nieuwe kernen. Zo voelen alle kernen zich gehoord en onderdeel van de gemeenschap Oss.

Oss gaat bij toekomstige afwegingen daarnaast uit van het kader dat de Provincie heeft opgesteld.

- 1 Draagvlak: bij gemeenten en inwoners.
- 2 Schaalniveau: passend bij gemeenschap, vraagstukken en ambities.
- 3 Interne samenhang en oriëntatie: voldoende identiteit, interne (cultureel, economisch, sociaal, geografisch) samenhang
- 4 Bestuurskracht en vitaliteit: vitale organisatie die opgaven aan kan.
- 5 Regionale samenhang en evenwicht: goede en evenwichtige verhoudingen in de regio
- 6 Duurzaamheid: duurzaam in staat om wettelijke taken uit te voeren.

Op dit moment kunnen wij de maatschappelijke opgaven met de huidige omvang van onze organisatie goed aan. De grote maatschappelijke opgaven die op ons afkomen, vragen wel om een intensivering van samenwerking met externe partijen en indien nodig ook met nieuwe partijen.

4 Oss als centrumgemeente in het Maasland

Oss als natuurlijke oriëntatie voor de burgers uit Maasland

Al sinds de twaalfde eeuw vormt Oss de grootste kern van het kwartier Maasland van de Meierij 's-Hertogenbosch. Vanaf het einde van de 14^e eeuw was de schout van Oss ook schout van het Maasland (zie bijlage 1, historische kaart Maasland). Het omliggende Maasland als natuurlijk ommeland van Oss kent daarmee een lange voorgeschiedenis.

De *historische samenhang* van het gebied Maasland, zien wij ook in de huidige tijd terug. Inwoners uit het Maasland maken veel gebruik van voorzieningen in de regio Maasland en van de kern Oss in het bijzonder. Tot het Maasland rekenen wij dan kernen van de gemeenten Oss, Bernheze en Landerd. In de jaren 80 van de vorige eeuw was er een stadsgewest met Oss, Megen, Berghem, Lith, Ravenstein, Geffen, Heesch, Nistelrode en Schaijk. De uitkomsten uit de studies van Prof. Tordoir en Midsized cities bevestigen deze oriëntatie van burgers ook. Naast Oss zijn kernen als Geffen en zijn de burgers van kernen van Landerd (Schaijk en Reek) en Bernheze (Heesch) sterk georiënteerd op Oss.

In het voortgezet *onderwijs* zien wij dat ongeveer 94% van de leerlingen uit de gemeente een school in Oss bezoeken (gegevens Hooghuis). Voor Bernheze ligt dit op 51% van de leerlingen en uit de gemeente Landerd komt 35% naar een Osse school voor voortgezet onderwijs. Bij de werkzaamheden aan de fietsbrug over de weg van de toekomst is speciaal voor het fietswerkverkeer uit Schaijk naar Oss een speciale noodbrug aangelegd. Osse leerlingen bezoeken in beperkte omvang scholen uit de omliggende gemeenten. Hiervoor verwijzen wij naar bijlage 2.

De *werkgelegenheid* in Oss wordt grotendeels ingevuld door inwoners uit de gemeente Oss (72%). Het overige deel werkt buiten de gemeente Oss. De uitgaande Osse pendel blijft vooral binnen Brabant (63%). Bijna de helft van de pendel uit Oss gaat naar direct aangrenzende gemeenten of naar Den Bosch (19%) en Bernheze, Landerd of Grave (8%). De pendel van werknemers naar werkgevers in Oss komt ook vooral uit de omliggende gemeenten, Bernheze en Landerd. Dit beeld zien wij ook terug in de gegevens van een grote werkgever in Oss, waar 75% van de medewerkers uit Brabant komt, waarvan 67% uit Oss, Bernheze en Landerd afkomstig is.

Voor de overige *voorzieningen* zoals sport-, culturele en winkelveorzieningen worden herkomstgegevens vaak niet op het niveau van omliggende kernen bijgehouden. Uit eerder onderzoek uit 2006 naar detailhandelsvoorzieningen bleek wel dat met name voor niet-dagelijks aanbod de kern Oss een koopkrachtbinding van 35% op de omliggende regio had.

Uit het voorgaande blijkt dat *Oss de centrumstad is van Maasland voor onderwijs, werk en voorzieningen*. De gemeente Oss bestaat uit een centrumstad en een daarmee verweven omliggend platteland met kleine kernen. De voorzieningen in onze gemeente zijn van belang voor zowel onze inwoners als voor inwoners van omliggende gemeenten. Wij gaan uit van het Maasland als natuurlijk ommeland van onze gemeente, aangezien dit gebied door burgers ook (al eeuwen) als samenhangend gebied wordt beleefd.

Het functioneert als een natuurlijk systeem, waarvan de grens niet exact af te bakenen is. Het belang van een effectief functionerend gebied met een sterke centrumstad en een sterk platteland wordt als gevolg van de krimp groter. Vraagstukken rond leefbaarheid en voorzieningen moeten in samenhang tussen stad en platteland bestuurd worden.

De gemeente Oss omvat zowel een industriestad én heeft het grootste buitengebied van Brabant met vele levendige kernen. Zowel landbouw en natuur zoals de Maashorst als industrie spelen daarmee een belangrijke rol. Er is een goede verhouding tussen stad en ommeland, natuur en bebouwing. Sectoren als life sciences, logistiek en agrifood vormen de economische dragers. Er zijn goede voorzieningen en een actief wijk- en dorpsbeleid zorgt voor betrokkenheid van burgers met elkaar. Oss is een veelzijdige gemeente met een rijk verenigingsleven.

Visie op het As 50 gebied: daily urban system

Uit de gegevens van Prof. Tordoir en Midsize cities blijkt dat het gebied Oss, Uden, Landerd, Bernheze en Veghel als een *daily urban system* fungeert. Het onderzoek maakt duidelijker dat voor de inwoners een breder gebied belangrijk is dan enkel het Maasland. Het gebied dat de As-50 samenwerking omvat vertoont een sterke samenhang.¹²

De gemeenten Landerd en Uden hebben de term 'Maashorst gemeente' genoemd in hun documenten, waaronder dan naast de gemeenten Landerd en Uden ook Bernheze en soms Oss wordt verstaan. Aangezien voor ons de oriëntatie van inwoners het belangrijkste is, gaan wij uit van het daily urban system dat voor hen belangrijk is: het As-50 gebied. De samenwerking rond het natuurgebied De Maashorst is voor ons belangrijk. We begrijpen dat een Maashorstgemeente recreatie, natuur en rust benadrukt. Een Maashorstgemeente rond het natuurgebied strookt in de varianten van Uden en Landerd of Uden, Landerd niet met de realiteit, waarin ook Oss en Maashorst-Herperduin tot dit gebied behoort. Oss heeft zich altijd stevig gecommitteerd en ingespannen voor het natuurgebied De Maashorst. We vinden het belangrijk om een goede balans tussen natuur en bebouwing te vinden.

Samenwerking moet in onze optiek vanuit de maatschappelijke opgaven ontstaan. De opgaven voor onze streek liggen er op het gebied van demografie en de invloed daarvan op voorzieningen en werkgelegenheid. We hebben ook belangrijke sociale en economische opgaven te vervullen om het daily urban system aantrekkelijk en vitaal te houden. Herindelen rond een natuurgebied past daar in onze ogen minder goed bij. Het straalt de ambitie uit een groene gemeente te willen zijn, maar het gaat voorbij aan de belangrijkste opgaven voor de komende jaren en aan de beleving van de inwoners van onze streek. De regio Oss-Uden-Landerd-Bernheze-Veghel is in Tordoors ogen bijzonder. Er zijn in Nederland maar weinig gebieden met een dergelijk sterke samenhang. Samenwerking of dat nu om herindelen of andere vormen van samenwerking gaat, zou in onze ogen altijd van die streek uit moeten gaan.

Alhoewel de trends dat de stad in opkomst is en Nederlanders steeds mobieler zijn zeker gelden, oriënteert de meerderheid van de burgers zich op stadsgewesten en streken. Het daily urban system is de belangrijkste werk- leef- en marktomgeving voor burgers.¹³ Dit geldt sterk voor Brabanders, die zich meer dan andere provincies op de eigen provincie oriënteren en over een krachtig interstedelijk netwerk beschikken.

Binnen dit daily urban system is Oss sterk verbonden met Landerd en Bernheze en is ook de interactie met Uden sterk. Tussen Veghel en Oss zijn de banden minder sterk. Oss heeft door haar ligging bovendien ook sterke banden met 's-Hertogenbosch en Nijmegen.

Als we de kenmerken van het As-50 gebied bekijken, zien wij een gebied dat zowel natuur, dorpen en steden omvat. Het gebied heeft een profiel waarin sectoren als industrie, agrifood, handel, transport en niet-commerciële dienstverlening de boventoon voeren. Uit de Midsize cities analyse blijken Oss, Uden en Veghel economisch veerkrachtig te zijn, maar de sociale veerkracht is lager dan gemiddeld. Het is een streek met een goed voorzieningenniveau, een rijk verenigingsleven, goede onderlinge samenwerking in As50 verband en Agrifood Capital. De verhouding tussen platteland en stad is goed.

Er zijn ook uitdagingen. Uit de Midsize cities analyse blijkt ook dat er economische en sociale opgaven zijn en er in de afgelopen jaren de nodige werkgelegenheid is verdwenen. We willen prioriteit geven aan zowel de economische opgaven als de sociale vraagstukken van burgerkracht, krimp, vergrijzing

¹² Tordoir, *De veranderende geografie van Nederland*, p44.

¹³ Tordoir, *de veranderende geografie van Nederland*, p8.

en leefbaarheid. Deze opgaven vragen om innovatiekracht, lef, samenwerking in de regio. Ook zijn rust, natuur, voldoende voorzieningen en plek voor burgerinitiatief belangrijk. Daarin ligt ook de kracht van de As50 streek. Het biedt haar inwoners werkgelegenheid en ruimte voor ondernemerschap. Er zijn meerdere levendige grotere en kleinere kernen met voorzieningen en er is rust en recreatie in de natuur.

De gemeente Oss werkt al intensief samen met de direct omliggende gemeenten. Een voorbeeld is het regionale bedrijventerrein Heesch-West. De verschillende vormen van samenwerking die in paragraaf 3 werden beschreven, zien we terug in Oss en de Maaslandgemeenten. De samenwerking rond de rijksdecentralisaties, maar ook WMO inventarisaties op overeenkomsten en verschillen in het WMO-beleid zijn voorbeelden van *netwerksamenwerking*. Het werkplein Maasland is een voorbeeld van *matrixsamenwerking* en ook het *integratiemodel* komt bijvoorbeeld in de veiligheidsregio tot uiting. Een overzicht van de samenwerkingsverbanden, waaronder de samenwerking met buurgemeenten, staat in bijlage 3.

4 As 50 gebied in beweging: bestuurlijke toekomst van gemeente Uden, Bernheze en Landerd

Momenteel beraden de gemeenten Landerd, Bernheze en Uden zich op hun bestuurlijke toekomst. Ten tijde van het opstellen van het position paper in 2013 werd duidelijk dat de gemeente Maasdonk werd opgesplitst en Geffen als nieuwe kern bij de gemeente Oss werd verwelkomd. Dit proces is inmiddels afgerond en is goed verlopen in een prettige samenwerking met en 's-Hertogenbosch. Onze banden met 's-Hertogenbosch zijn mede door dit proces bestuurlijk en ambtelijk versterkt.

De processen bij omliggende gemeenten over hun bestuurlijke toekomst lopen nog en kunnen als volgt worden samengevat.

Bestuurlijke toekomst: stand van zaken gemeente Uden

Uden heeft op 9 juli 2015 een voorstel voor de bestuurlijke toekomst besproken met de gemeenteraad. Een meerderheid van de gemeenteraad schaart zich achter het voorstel samen met de gemeente Landerd en eventueel gemeente Bernheze een Maashorstgemeente te vormen. Uden staat er voor open om dit in stappen te realiseren. Samenwerking met Oss behoort ook tot de mogelijkheden.

Hiervoor is er ook met de gemeente Oss gesproken. In de raadsstukken van de gemeente Uden meldt Uden over dit interview:

“Oss heeft haar visie op haar bestuurlijke toekomst., een Maaslandgemeente, grotendeels gerealiseerd, zij houdt wel rekening met eventuele toevoeging van Heesch en Schaijk.”¹⁴
Uden wil samen met Landerd en Bernheze aan een groene Maashorstgemeente werken, waarin wonen en recreëren centraal staat en de economische slagkracht wordt vergroot.

De processen in Landerd en Bernheze hebben respectievelijk vertraging opgelopen of zijn nog niet afgerond. De uitkomsten daarvan wacht Uden momenteel af.

Bestuurlijke toekomst: stand van zaken gemeente Landerd

Ook de gemeente Landerd is bezig de bestuurlijke toekomst te formuleren. Aanvankelijk sprak het college een voorkeur uit voor een fusie met Uden en (een deel van) Bernheze. Hierna is het echter tot een coalitiebreuk gekomen. Er komt nu eerst een referendum over de bestuurlijke toekomst op 25 november 2015, waarna de raad zich op 10 december 2015 zal uitspreken over de bestuurlijke toekomst. Naast de variant van een fusie met Uden en (een deel van) Bernheze zijn er andere varianten in de Landerdse documenten benoemd:

- a. Geen herindeling maar zelfstandig blijven.
- b. Splitsen van de gemeente: Reek en Schaijk naar Oss en Zeeland naar Uden.
- c. Landerd, Bernheze, Oss en Uden.
- d. Landerd en Bernheze
- e. Landerd en Oss
- f. Landerd en Uden
- g. Landerd (een gedeelte van) Bernheze en Oss.
- h. Landerd, (een gedeelte van) Bernheze en Uden (dit is de al genoemde variant)¹⁵

¹⁴ Raadsvoorstel bestuurlijke toekomst Uden

¹⁵ Raadsvoorstel gemeente Landerd, 2015/1581-2014.

Op 3 september 2015 zal de Landerdse raad een concreet plan van aanpak vaststellen voor het referendum. Dan wordt ook duidelijk welke varianten aan de bevolking worden voorgelegd.

Bestuurlijke toekomst: stand van zaken gemeente Bernheze

Ook de gemeente Bernheze bezint zich op haar bestuurlijke toekomst. Er zijn drie opties bepaald:

- 1 Bernheze blijft zelfstandig, maar wel met intensieve samenwerking in de regio.
- 2 Bernheze als geheel indelen met Landerd en Uden.
- 3 Bernheze wordt opgesplitst en per kern wordt een partner gekozen.

Op 1 oktober 2015 neemt de gemeenteraad een besluit over de bestuurlijke toekomst van Bernheze. Het college heeft een voorkeur uitgesproken voor optie 1.¹⁶

Visie gemeente Oss op bestuurlijke trajecten omliggende gemeenten

Wij volgen deze ontwikkelingen bij de buurgemeenten op de voet. Vanuit onze visie is nauwe samenwerking op basis van de oriëntatie van inwoners steeds de insteek, zeker nu blijkt dat het As50 gebied echt als streek fungeert voor haar inwoners.

Kernen die sterk zijn georiënteerd op Oss, zoals Schaijk, Reek en Heesch zijn- als zij dat wensen- welkom bij de gemeente Oss. Met Herpen, Berghem, Ravenstein en bedrijventerrein Heesch-West vormen zij een natuurlijk cluster dat voor de toekomstvisie van Oss belangrijk is. Oss gaat niet over de afweging van andere gemeenten over een herindeling. Die afweging maakt elke gemeente zelf.

Wij vinden het belangrijk dat de bestuurlijke indeling de daadwerkelijke bewegingen van de inwoners weerspiegelt en niet op basis van emoties wordt genomen. De eigenheid van dorpen en de directe leefomgeving is in de gemeente Oss altijd geborgd.

Wij zetten in op een sterk As50 gebied en laten de vormen van gemeentelijke samenwerking afhangen van wat het gebied nodig heeft om aantrekkelijk en vitaal te blijven. In deze samenwerking is het belangrijk om onderling een duidelijke profilering te hebben, elkaars kracht te kennen en een goede taakverdeling af te spreken. Als de As-50 samenwerking focust op kwaliteit en kracht, kunnen we samen werken aan een vitale streek. Wij zien voor Oss in dit samenwerkingsverband een rol als centrumgemeente in verschillende regelingen, als verbinding tussen 's-Hertogenbosch en Nijmegen, als verbinder met nationale en internationale netwerken.

Wij kiezen niet voor een gemeente rond natuurgebied De Maashorst. Een natuurgebied vinden wij geen logische verbinding tussen inwoners van dorpen en steden. Een cluster van kernen rond een natuurgebied sluit in onze ogen ook onvoldoende aan bij de maatschappelijke opgaven voor de streek, zoals economische vitaliteit en leefbaarheid.

5 (Boven)regionale samenwerking

Regionale samenwerkingsverbanden

De belangrijkste samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente Oss participeert, zijn opgenomen in bijlage 3. Een aantal samenwerkingsverbanden noemen we hier kort.

A Agrifood Capital

De gemeente Oss neemt samen met de gemeente 's-Hertogenbosch en Veghel het initiatief in de regio Noordoost-Brabant en de belangen van dat gebied krachtig uitdragen in de regio en daarbuiten. Om de verbinding met de triple helix ook regionaal sterker te maken is Agrifood Capital opgericht. De gemeente Oss is hiervan vice- voorzitter. Agrifood Capital is daarbij een natuurlijke samenwerkingsverband.

Met de andere gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke partners werken wij aan een sterke regio. Daarmee willen we de economie en arbeidsmarkt stimuleren, inspelen op ontgroening en vergrijzing in de regio, gezamenlijk lobbyen en onze identiteit als regio versterken.

¹⁶ Persbericht "College Bernheze legt opties voor toekomst gemeente voor aan Raad", 1 september 2015.

In Agrifood Capital komen de 3 O's samen: onderwijs, ondernemers en overheid, waaronder de gemeente Oss. De samenwerking richt zich op innovatie door samenwerking. Dit samenwerkingsverband is gefuseerd met regio Noordoost-Brabant, een samenwerking van 20 gemeenten en 2 waterschappen. De samenwerking richt zich op basics, innovation, business en technology. Het is de bedoeling dat de activiteiten uit deze samenwerking aansluiten op de Agenda van Brabant en de investeringsagenda van de provincie. De invulling en uitbouw van het programma Food, Health en farma vormen in combinatie met de transitie van de Agrobusiness- keten het hart van de samenwerking in N.O. Brabant. Oss heeft een positie in het regioberaad, dat is samengesteld met burgemeesters, onderwijs en ondernemers van de regio. Dit is ook in lijn met de oproep aan de gemeenten 's-Hertogenbosch en Oss om het "voortouw te nemen in de regiovorming Noordoost".¹⁷

B As-50

De gemeente Oss neemt ook deel aan de samenwerking in As-50 verband. (Oss/Uden, Veghel en Bernheze en Landerd). In As-50 verband worden enerzijds projecten uitgevoerd en afgestemd en anderzijds is de stuurgroep As 50 een strategisch overlegorgaan.

In het rapport "*Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant*" behoort de gemeente Oss tot de subregio As-50. De As-50 zien wij vooral als een samenwerkingsverband en ervaren wij niet als subregio. Over het As-50 gebied meldt het rapport:

"De As-50 heeft alle potentie om zich als sterk merk verder te ontwikkelen. Het vraagt vooral om een stevige alliantie van de gemeenten Oss, Uden en Veghel....De gemeente Oss toont zich daarbij een stevige partner die er op vele wijzen in wil investeren."¹⁸

In het kader van versterking van het economische beleid en infrastructurele ontsluiting ziet Oss de as 50 als een natuurlijk samenwerkingsverband binnen de regio met als meerwaarde de link met Brainport.

C Regionale portefeuillehoudersoverleggen

In het veiligheids- en sociale domein zijn er meer en minder geformaliseerde overleggen tussen portefeuillehouders om problemen op het gebied van veiligheid, jeugdzorg of onderwijs te bespreken. Deze overleggen zijn belangrijk om de opgaven in deze domeinen snel en doeltreffend aan te pakken.

D Samenwerking met 's-Hertogenbosch en Nijmegen

Oss voert regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg met de gemeente 's-Hertogenbosch over economische, ruimtelijke en sociale onderwerpen. Ook de deelname aan regio overstijgende netwerken als G32 stedenverband, B5 en contacten met Brussel en Den Haag worden besproken. Oss en 's-Hertogenbosch stellen gezamenlijk een strategische agenda op.

Met de gemeente Nijmegen wordt dit jaar eveneens bestuurlijk over economische en ruimtelijke thema's gesproken.

Gezien de verbanden met beide steden zoals die ook uit de studies van Tordoir en Midsized cities blijken, willen wij de samenwerking met beide steden een meer structureel karakter geven.

Bovenregionale samenwerking

"Internationale en interregionale netwerken zijn minstens zo belangrijk als (stads)regionale netwerken en veelal zelfs belangrijker." Dit stelt Tordoir in zijn onderzoek en dat geldt vooral voor het economisch domein).¹⁹

De gemeente Oss speelt daarin een faciliterende rol. Als overheid kunnen wij soms makkelijker toegang krijgen bij andere overheden, zaken bepleiten, ondersteunen met menskracht of middelen. Wij zien het als taak om de contacten met bovenregionale samenwerkingsverbanden te intensiveren dan wel nieuwe samenwerking aan te gaan.

Oss is inmiddels lid van het G32 stedennetwerk. Dit G32 stedennetwerk richt zich op (middel)grote gemeenten en is op dit moment vooral voor het sociale domein belangrijk. De belangenbehartiging in Den Haag en Brussel en kennisdeling met vergelijkbare gemeenten kan Oss voordeel brengen. Ook in contacten met de omliggende regio's, zoals Zuidoost-Brabant (Brainport 2020) en Gelderland investeert de gemeente Oss.

¹⁷ Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant, adviescommissie Krachtig Bestuur in Brabant, 2012, p16.

¹⁸ Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant, adviescommissie Krachtig Bestuur in Brabant, 2012, p.6.

¹⁹ Tordoir, *De veranderende geografie van Nederland*, p37.

Internationale samenwerking

Door de open verbindingen op de wereld, de toegenomen mobiliteit, de globalisering van bedrijven, de communicatiemogelijkheden via internet, is de wereld onze achtertuin. De westerse dominantie is niet vanzelfsprekend meer. We merken dit in ons dagelijks leven: de verkrijgbaarheid van goederen van over de hele wereld, de internationalisering van de industrie, de toenemende afhankelijkheid van grondstoffen elders, de behoefte aan loskomen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, etc. Voor een centrumgemeente en belangrijke economische speler als Oss is het van belang kennis te hebben van het internationale speelveld om de strategische blik te verruimen. Enerzijds gaat het om het bewustzijn rondom duurzaamheidsdoelen als strategische koers voor onze maatschappij, anderzijds is het van belang om als gemeente ons bedrijfsleven te kunnen faciliteren op niveau; als gesprekspartner voor internationaal topmanagement bij investeringen, bij acquisitie van internationale bedrijven en via het aanknopen van overheidsrelaties.

Europa: INTERREG

Oss bevordert voor het economisch domein deelname door bedrijven en instellingen in onze regio aan het grensoverschrijdende *Interreg* programma Duitsland-Nederland en Vlaanderen-Nederland. Duitsland is bijvoorbeeld verder als het gaat om milieu en duurzaamheid. Dat biedt kansen. De agrifood sector in zowel Nederland als Vlaanderen en Duitsland staat voor een transitie. Ook dat biedt kansen voor ons bedrijfsleven om innovatie binnen te halen, met andere kennisinstituten te werken en nieuwe markten te verkennen.

Voor onze speerpuntsectoren logistiek, agrifood en life sciences zoeken wij samen met de betrokken bedrijven en instellingen steeds naar kansen om hun positie te versterken. Agrifood Capital speelt daarin een cruciale rol als het gaat om de agrifood sector. Ook op het gebied van arbeidsmarkt werken we met werkgevers en gemeenten 's-Hertogenbosch en de regio samen aan werkgelegenheid voor Noordoost-Brabant. Voor financiering wordt ook bovenregionaal naar bijvoorbeeld Brainport 2020 gekeken op het terrein van arbeidsmarkt.

Life sciences is bij uitstek een globale sector. Oss faciliteert het life sciences cluster in het versterken van haar positie in Oss waar mogelijk. Aansluiting op internationale netwerken en markten is belangrijk en een actieve overheid helpt om de sector ook in onze streek te houden.

Vietnam

In 2012 is een intentieovereenkomst gesloten met de provincie An Giang in de Mekong Delta op verzoek van logistieke werkgevers. Het actief onderhouden van contacten tussen beide overheden is van belang. Dit betekent dat de gemeente Vietnamese handelsmissies ontvangt, tweejaarlijks Vietnam bestuurlijk bezoekt (volgende bezoek in oktober 2015), actief bedrijven benadert. In bijlage 5

Bijlagen

Bijlage 1: Historische kaart Maasland, Meierij 's-Hertogenbosch



Bijlage 2 Oss en het Maasland

Economie

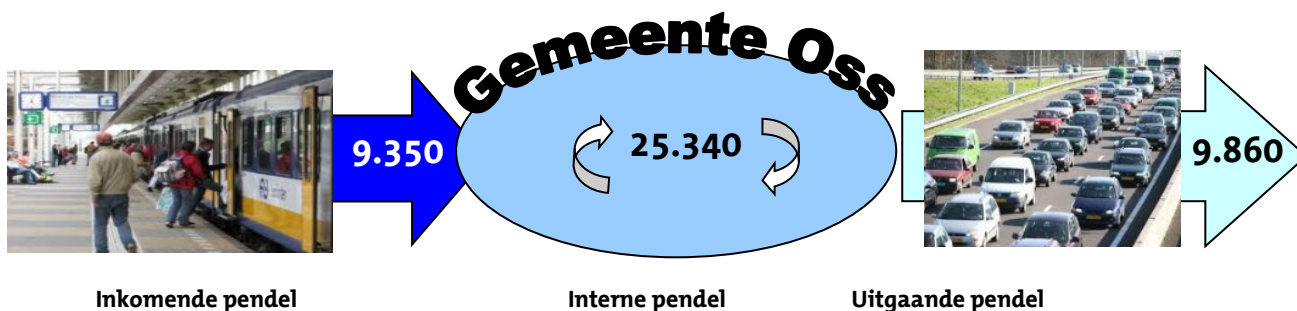
Veel interne pendel in Oss

Het gros van de in Oss werkzame personen pendelt binnen de eigen gemeentegrenzen (72%). Dat komt neer op ruim 25 duizend personen

De rest werkt buiten Oss; het gaat om bijna 10 duizend mensen.

Er zijn ook mensen van buiten Oss die hier wel komen werken. Deze interne pendel wordt geschat op 9 duizend personen

Figuur Schatting pendel naar, in en vanuit de gemeente Oss in 2012*

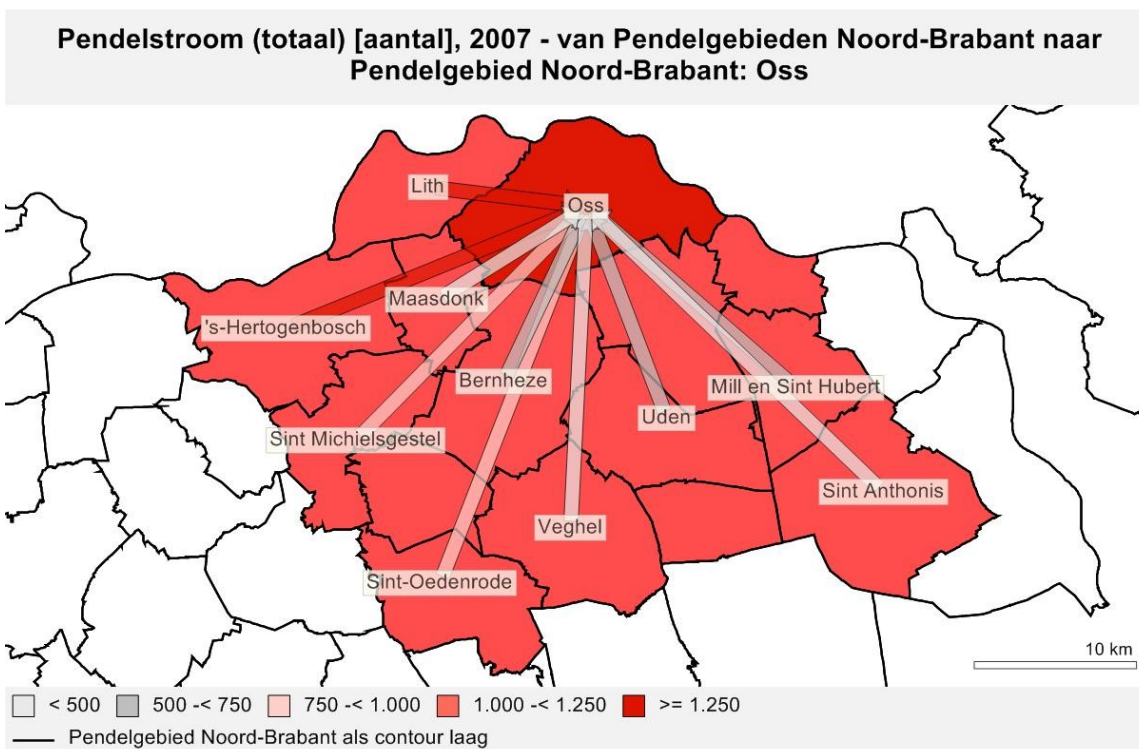


* Schatting door team O&S Gemeente Oss op basis van pendelgegevens PNB (2007) inclusief Lith.

Veel uitgaande pendel vanuit Oss naar aangrenzende gemeenten

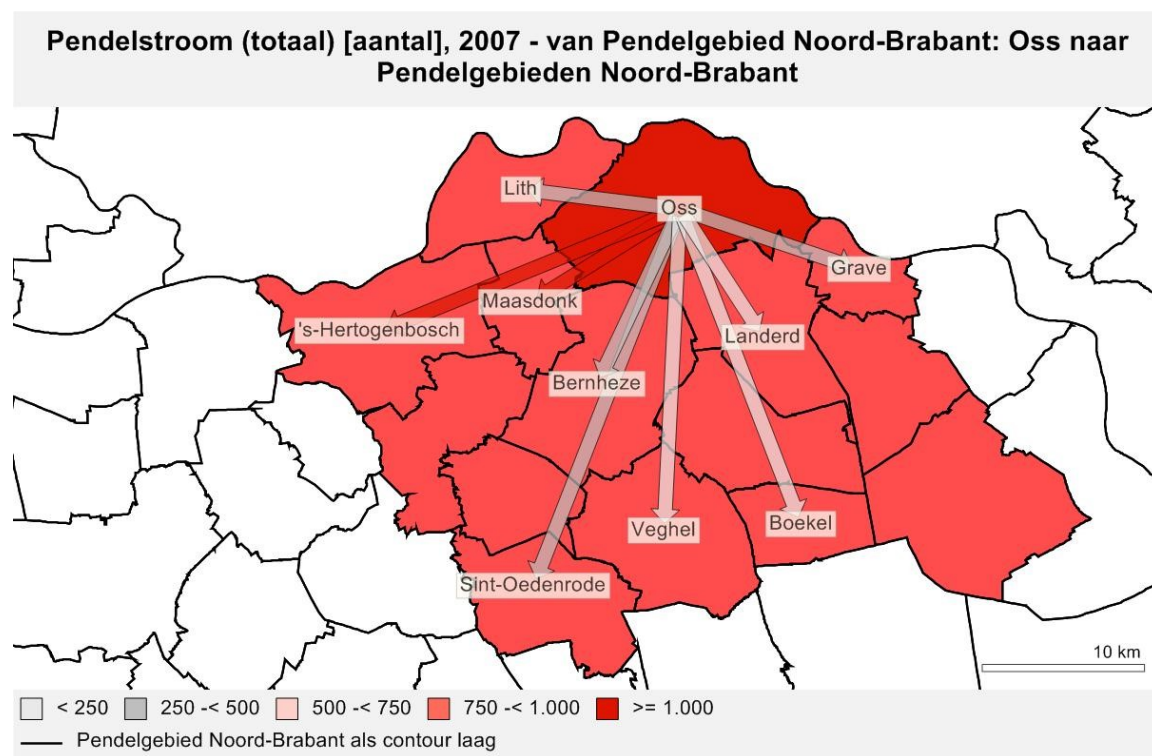
De uitgaande Osse pendel blijft vooral binnen Brabant (63%). Bijna de helft van de pendel uit Oss gaat naar direct aangrenzende gemeenten. Vooral in werken veel Ossenaars (21%). Maar ook in Den Bosch (19%) en Bernheze, Lander of Grave (8%).

Pendelstromen binnen Regio – NAAR OSS



Bron: PNB Pendelstromen

Pendelstromen vanuit Oss – NAAR REGIO



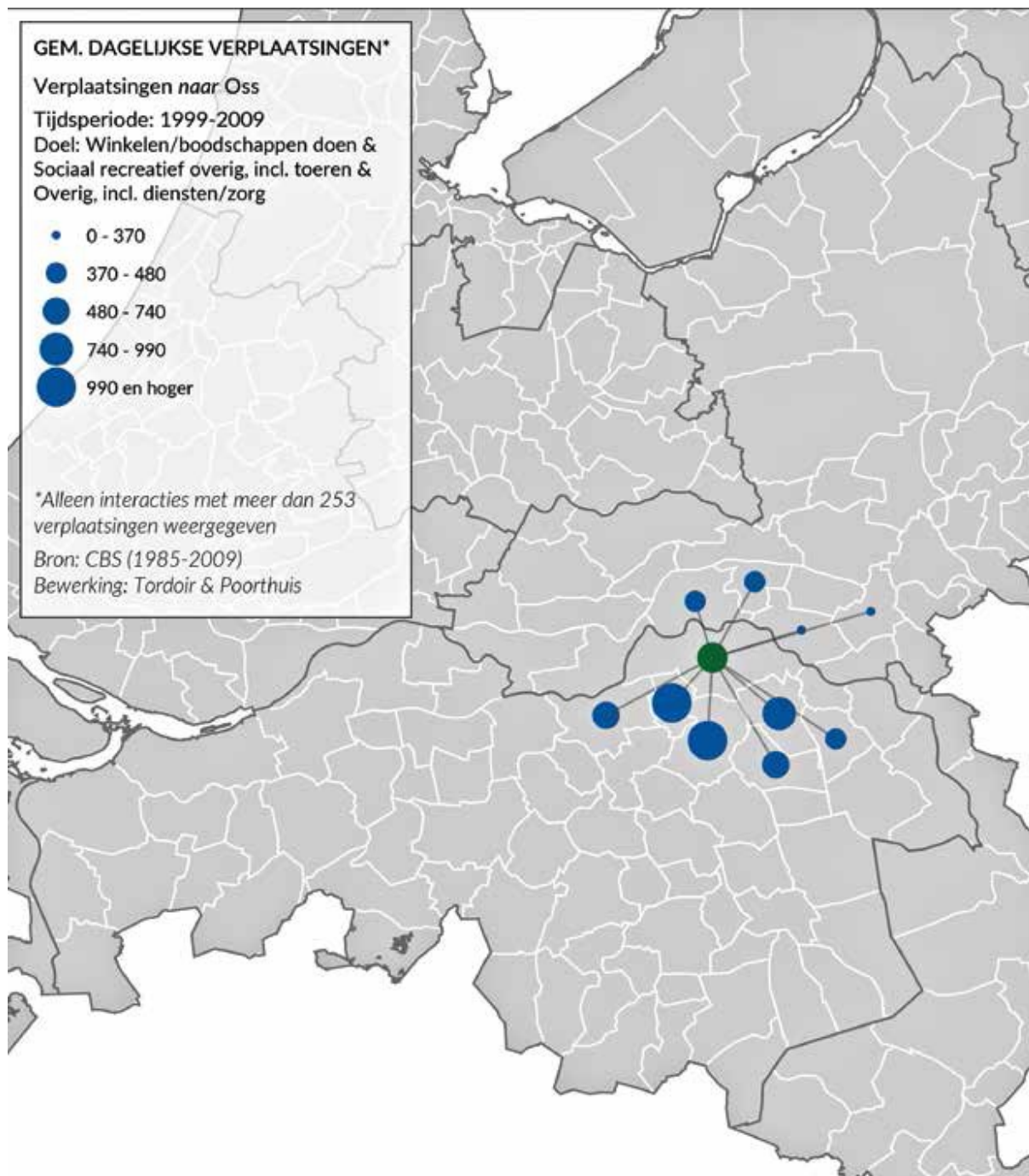
Onderwijs

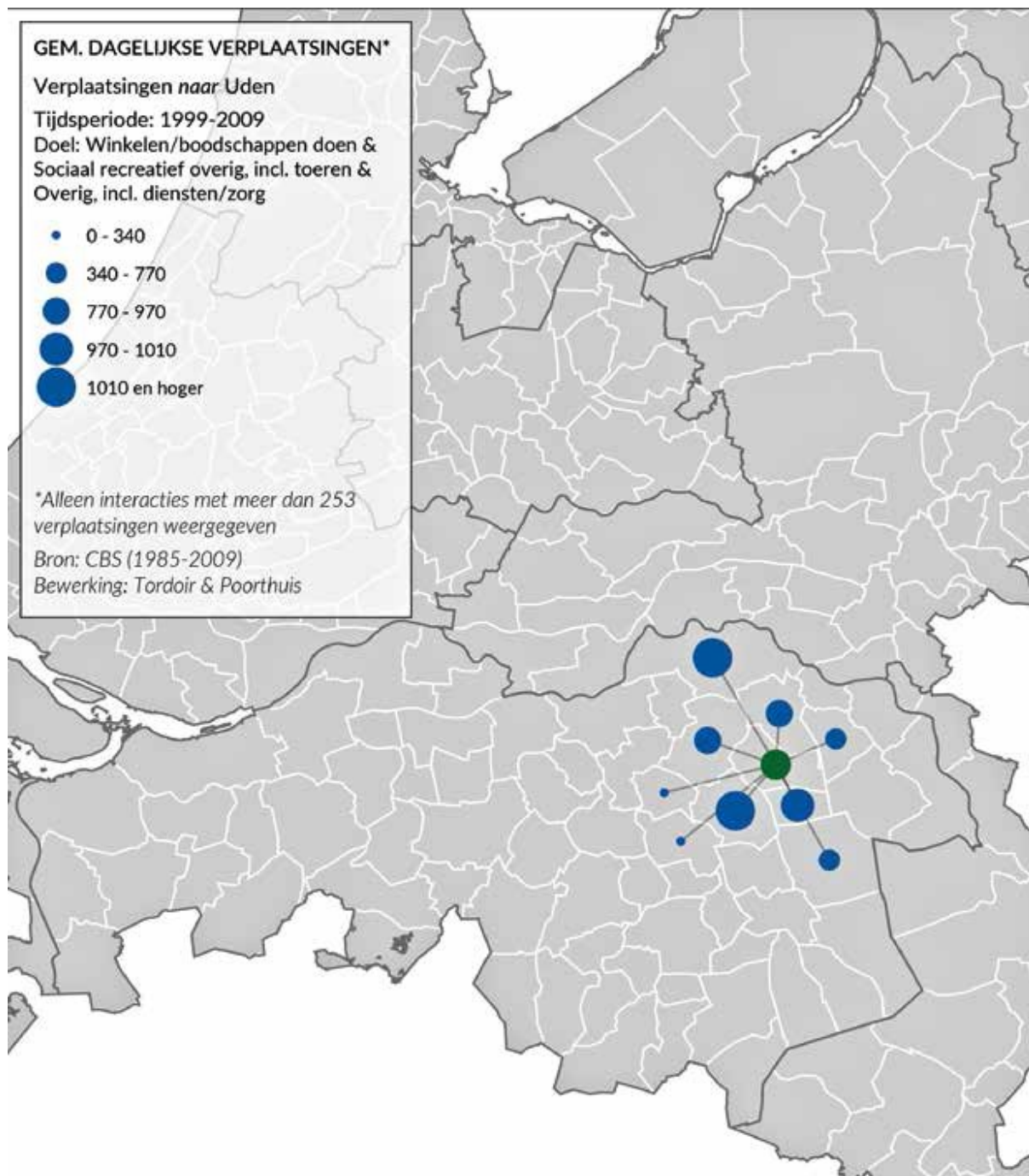
Pendel leerlingen Voortgezet Onderwijs binnen "Maasland"

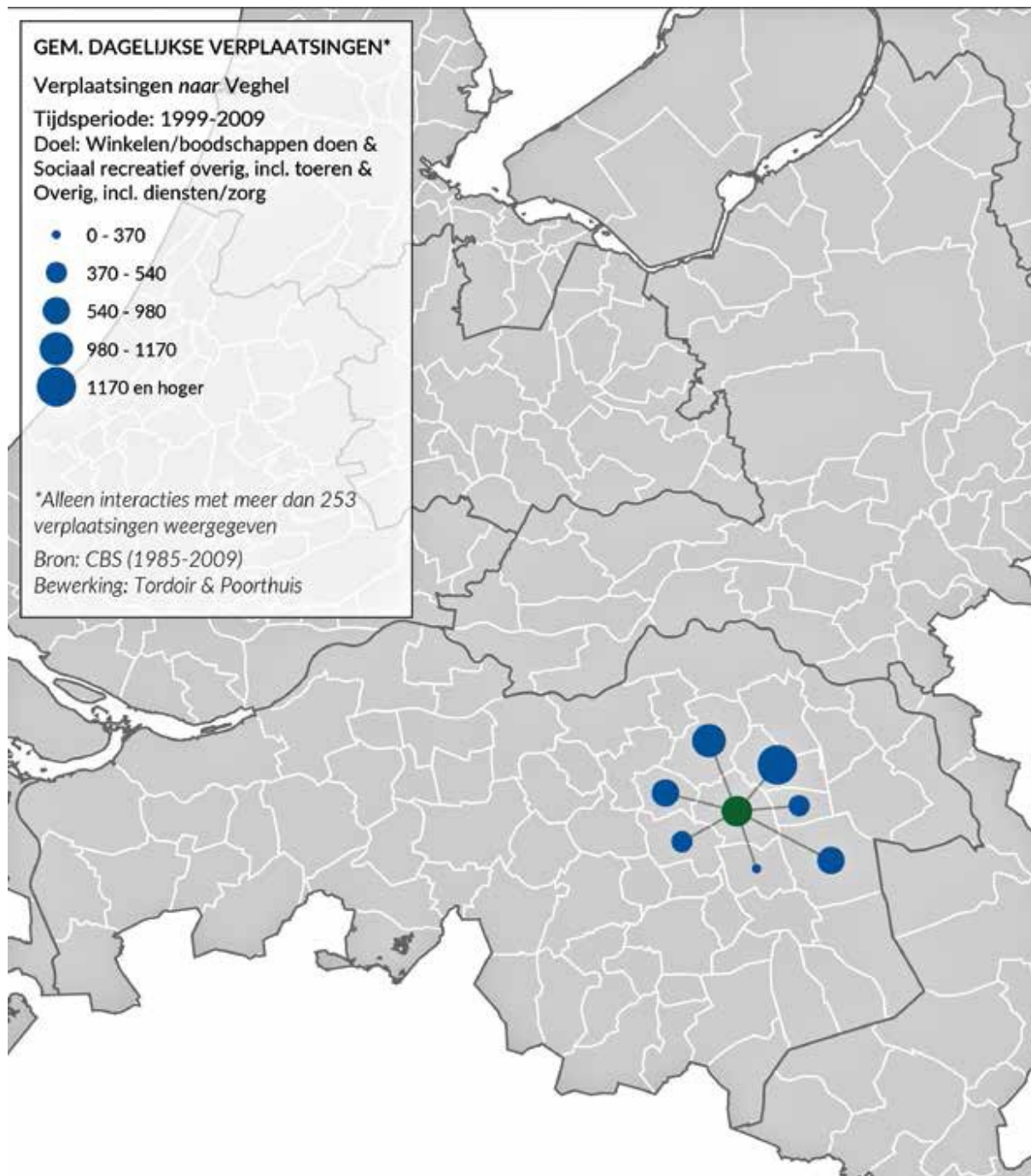
	VO- leerlingen	Naar Oss	% <i>pendel</i>
Bernheze	2066	1050	51%
	naar B'heze	291	14%
Landerd	1031	360	35%
	naar B'heze	13	1%
Oss	5255	4891	93%
	naar B'heze	103	2%

Pendel leerlingen Speciaal Voortgezet Onderwijs binnen "Maasland"

	VO- leerlingen	Naar Oss	% <i>pendel</i>
SPECIAAL			
Bernheze	53	18	34%
Landerd	30	8	27%
Oss	157	68	43%







Bijlage 3 Verbonden partijen

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de gemeentelijke financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) schrijven voor dat het college in de programmabegroting een overzicht van de verbonden partijen geeft. Het gaat om een overzicht van de externe rechtspersonen waar Oss een bestuurlijke en financiële band mee heeft. Dat kunnen de volgende instellingen zijn:

- Gemeenschappelijke Regelingen (GR): bestuursrechtelijke samenwerkingsverbanden tussen gemeenten onderling en/of andere overheidsinstanties. Een lid van het college maakt veelal deel uit van het algemeen of dagelijks bestuur.
- Vennootschappen, waarin de gemeente financieel deelneemt (naamloze of besloten vennootschap). De gemeente is daarin via de vergadering van aandeelhouders of een raad van commissarissen vertegenwoordigd.
- Verenigingen waar de gemeente lid van is.
- Stichtingen waarin de gemeente een bestuurszetel heeft.

Op basis van het BBV en de verordening geeft het college per verbonden partij inzicht in:

- De naam en de vestigingsplaats.
- Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt.
- De veranderingen die zich gedurende het begrotingsjaar hebben voorgedaan in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft.
- Het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar. Als dat niet bekend is, vermelden we de meest recente cijfers die bekend zijn.
- Het resultaat van de verbonden partij.

1. Toelichting

Een paragraaf verbonden partijen dient twee doelen:

1. Duidelijkheid geven of de doelstellingen van de verbonden partij en de gemeente nog steeds overeenkomen en of de verbonden partij die doelstellingen ook realiseert. Verbonden partijen voeren vaak beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort. De gemeente functioneert enerzijds als opdrachtgever en behoudt anderzijds de verantwoordelijkheid voor de beoogde doelstellingen en programma's.
2. Het geven van inzicht in de risico's en budgettaire gevolgen van verbonden partijen.

Verbonden partijen kunnen in twee categorieën verdeeld worden, te weten de publiekrechtelijke vorm en de privaatrechtelijke regeling. De publiekrechtelijke regeling is een samenwerkingsverband dat gebaseerd is op de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het heeft een eigen algemeen bestuur. De deelnemende gemeenten benoemen de leden van dat bestuur. Het algemeen bestuur benoemt het dagelijks bestuur. Oss heeft zitting in een aantal besturen van gemeenschappelijke regelingen.

De bestuursleden hebben een informatie- en verantwoordingsplicht naar de gemeenteraad over hun inbreng in deze samenwerkingsverbanden. In Oss hebben we daarom de gemeenschappelijke regelingen steeds als vast agendapunt bij de raadscommissies staan. Verder behandelt de gemeenteraad de kadernota's, begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen (zie het overzicht van regelingen verderop in deze paragraaf) in een aparte vergadering.

Naast samenwerking binnen gemeenschappelijke regelingen werken we in toenemende mate samen op basis van privaatrechtelijke rechtsvormen, zoals vennootschappen, verenigingen, stichtingen en convenanten. Deze worden hierna ook in tabelvorm beschreven, na het overzicht van gemeenschappelijke regelingen.

2. Bijzondere ontwikkelingen

Participatiewet / Wet Sociale Werkvoorziening

Er start een strategische verkenning met betrokken partners en gemeenten in de regio over toekomstscenario's voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening vanaf 2017. De rol en de positie van de IBN wordt daarin nadrukkelijk meegenomen.

Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR)

De WGR is aangescherpt vanaf 1-1-2015. De belangrijkste veranderingen zijn:

- De mogelijkheid van een 'lichtere' GR, de zogenaamde bedrijfsvoeringsorganisatie. Hierbij wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen het algemeen en dagelijks bestuur. Dit is bedoeld voor samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering.
- De Raden moeten voor 15 april de uitgangspunten ontvangen voor de nieuwe begroting (via de kadernota). Dit is reeds opgenomen in onze werkwijze en dit bekent voor ons geen verandering.
- De kaderstellende en controlerende rol voor de gemeenteraden wordt versterkt:
 - Er is meer tijd voor de Raad om te reageren op de conceptbegroting.
 - Rekenkamers krijgen meer mogelijkheden om onderzoek te doen bij gemeenschappelijke regelingen.
- Er worden beperkingen gesteld aan de bevoegdheid en samenstelling van het bestuur in bepaalde situaties. Dit kan ertoe leiden dat de GR moet worden aangepast. Hiervoor geldt een overgangperiode tot 1-1-2016.
 - De geest van een gewijzigd artikel in de wet (art. 13 WGR) is dat de samenstelling van het AB een weerspiegeling is van het orgaan / de organen die de GR hebben ingesteld.

3. Ontwikkelingen per samenwerkingsverband

A. Publiekrechtelijke samenwerkingen; Gemeenschappelijke Regelingen (GR)

Gemeenschappelijke regeling, bestuurlijk belang en zetel	Toelichting	Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat
Veiligheidsregio Brabant-Noord 19 gemeenten in Brabant-Noord (conform gebied politieregio).		
- De Veiligheidsregio heeft 4 hoofdtaken: - Regionale brandweerzorg (BBN) - Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) - Gemeenschappelijk meldcentrum voor politie (GMC) - Bevolkingszorg		

<i>Zetel:</i> 's-Hertogenbosch <i>Portefeuillehouder:</i> Burgemeester W. Buijs-Glaudemans, tevens lid dagelijks bestuur en plv. voorzitter van de Veiligheidsregio.	De programmabegroting 2016 van de Veiligheidsregio is opgemaakt op basis van een gemiddelde stijging voor loon- en prijsinflatie van 1,45% voor de BBN, 0,85% voor de GHOR en 1,0% voor het GMC. De gemeente Oss draagt in 2016 € 3.608.777 bij aan de Veiligheidsregio.	<i>Eigen vermogen:</i> 31-12-15: € 7.430.875 31-12-16: € 6.666.238 <i>Vreemd vermogen:</i> 31-12-15: € 15.281.061 31-12-16: € 14.032.599 <i>Resultaat:</i> € 0
Gezondheidsdienst Hart voor Brabant (GGD) Brabant-Noord en Regio Tilburg, totaal 27 gemeenten. Gezamenlijke behartiging van de gezondheidszorg in de regio's Brabant-Noordoost, Midden-Brabant en de Meierij op basis van de Wet Publieke Gezondheid (WPG).		

<i>Zetel:</i> Tilburg <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder R. Peters, tevens lid dagelijks bestuur.	De openbare gezondheidszorg valt onder Programma 1 "Zorg en welzijn". De begroting 2016 baseert zich op 3 speerpunten: 1. <i>Gelijke kansen:</i> door het terugdringen van gezondheidsachterstanden; 2. <i>Gezonde omgeving:</i> door te zorgen voor een gezonde fysieke en sociale omgeving; 3. <i>Vitale bevolking:</i> door te investeren in preventie. Inhoudelijk sluiten deze speerpunten aan bij de beleidsuitgangspunten van ons lokaal gezondheids-beleid. Daarnaast zoekt de GGD vanuit haar medische deskundigheid actief de aansluiting bij de ontwikkelingen in het sociaal domein (bijv. 'dichtbij werken'). Behalve deze speerpunten benoemde het bestuur ook verschillende actiepunten voor 2016 waar de focus ook op ligt. Denk aan het dooront-wikkelen van het basispakket JeugdGezondheidsZorg (JGZ), betere informatie en adviezen voor gemeen-ten, bijdragen aan de sociale wijkteams, meer samenwerken met huisartsen, scholen en andere partners, meer preventie (informatie en advies) voor ouderen en chronisch zieken, meer activiteiten op het gebied van bemoeizorg en OGGZ en ruimte voor innovatie. <i>Financieel</i> De GGD stelde haar begroting 2016 in de AB-vergadering van 9 juli ongewijzigd vast. Op 9 april 2015 stelde het AB de Voorjaarsnota 2016 vast. Wij stemden destijds al in met een kleinere bezuiniging (circa 5% i.p.v. de beoogde 8% in 2016 en 9% in 2017 e.v.). Wij vinden dit een verantwoorde keuze. Een analyse van het productenboek met een zorg-vuldige afweging van de maatschappelijke effecten bij de mogelijke bezuinigingsopties ligt hieraan ten grondslag. De uitvoering en effecten van de bezuinigingen worden zorgvuldig gemonitord. De bijdrage van Oss bedraagt in 2016 €2.590.027.	<i>Eigen vermogen:</i> 01-01-16: € 9.858.140 31-12-16: € 8.375.606 <i>Vreemd vermogen:</i> 01-01-15: € 8.468.199 31-12-15: € 8.468.199 <i>Resultaat:</i> € 0
<i>Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden, West en Noord (RAV)</i> 44 gemeenten in Brabant-Noord, Midden en West. De RAV is een gemeenschappelijke regeling van 44 gemeenten in Brabant-Noord, Midden en West en heeft als doel om kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg te leveren.		

<i>Zetel:</i> 's-Hertogenbosch <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder R. Peters, tevens lid dagelijks bestuur.	De gemeentelijke bijdrage is vanaf 2012 op € 0 gesteld. De RAV heeft voldaan aan de belangrijkste voorwaarde: de begroting is sluitend en kan worden gebruikt om de activiteiten in 2015 uit te voeren. Er zijn verder geen wezenlijke onderwerpen of activiteiten, die de nieuwe begroting onder druk zetten.	<i>Eigen vermogen:</i> 01-01-15: € 10.022.000 31-12-15: € 9.767.000 <i>Vreemd vermogen:</i> 01-01-15: € 31.367.000 31-12-15: € 32.330.000 <i>Resultaat:</i> € 0
Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) 19 gemeenten in Brabant Noord en de provincie Noord-Brabant. De ODBN heeft als taak om de kwaliteit van vergunningverlening en toezicht en handhaving bij de uitvoering van het milieudeel van de Wabo te verbeteren. De belangrijkste ambities liggen op het vlak van aanpak ketens, milieucriminaliteit en risicovolle bedrijven. Ook heeft de ODBN de opdracht de innovatie en efficiëntie van de taakuitvoering te bevorderen.		
<i>Zetel:</i> 's-Hertogenbosch <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder J. van der Schoot, tevens lid dagelijks bestuur.	De begroting 2016 stelt voor om de bezuinigingstaakstelling voor 2016 en 2017 te laten vervallen. De organisatie zit in een noodzakelijk ontwikkeltraject om de organisatie om te vormen tot een efficiënte organisatie die kwaliteit levert. Ruimte voor het invullen van de bezuinigingen is er volgens de ODBN in die jaren niet. In 2018 vult zij alsnog haar taakstelling van 9% structureel in. De ODBN is te laat met het aanleveren van haar begroting. Onze Raad kan haar zienswijze op de begroting indienen in de raadsvergadering van 22 oktober 2015.	<i>Eigen vermogen:</i> 1-1-2015: € 6.702.674 31-12-2015: € 6.303.416 <i>Vreemd vermogen:</i> 1-1-2015: € 12.970.170 31-12-2015: € 12.831.020 <i>Begroot resultaat 2015:</i> € 0
Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant 11 gemeenten in Brabant-Noordoost-oost. Betreft bestuurskosten van het Werkvoorzieningschap en een klein deel van de uitvoeringskosten Wsw. Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor de IBN-groep als uitvoeringsorganisatie van de Wet Sociale Werkvoorziening. Het Werkvoorzieningschap is enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.		
<i>Zetel:</i> Oss <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder K. van Geffen, tevens lid dagelijks bestuur.	Het beleidskader voor de Participatiewet is 12 februari 2015 door de gemeenteraad vastgesteld. De rol van het Werkvoorzieningschap blijft vooralsnog ongewijzigd. Er is een pilot met de IBN afgesproken voor het instrument beschut werk en de overige bijstandsgerechtigden voor 2 respectievelijk 1 jaar, maar deze opdracht loopt niet via het Werkvoorzieningschap. Het Werkvoorzieningschap is de opdrachtgever voor de WSW.	<i>Eigen vermogen:</i> 01-01-14: € 22.987.800 31-12-14: € 23.348.500 <i>Vreemd vermogen:</i> 01-01-2014: € 0 31-12-2014: € 0 <i>Resultaat 2014:</i> € 0
Brabants Historisch Informatiecentrum 17 gemeenten in Brabant-Noordoost, de provincie Noord-Brabant en waterschap Aa en Maas. Beheer archieven in Brabant-Noordoost. Deze organisatie is ontstaan uit een fusie van het Streekarchief Brabant-Noordoost met het Rijksarchief.		

<i>Zetel:</i> 's-Hertogenbosch <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder F. den Brok, tevens lid dagelijks bestuur.	De bijdrage voor de gemeente Oss is voor 2016 door het BHIC gesteld op € 331.400. Zoals eerder vermeld kon het BHIC de bezuinigingen van 2015 en 2016 niet realiseren Dit is eerst mogelijk in 2017. Het nadeel voor de gemeente Oss in 2015 en 2016 is in de begroting verwerkt.	<i>Eigen vermogen:</i> 01-01-15: € 1.207.596 31-12-15: € 1.207.596 <i>Vreemd vermogen:</i> 01-01-15: € 2.090.000 31-12-15: € 1.980.000 <i>Resultaat 2014:</i> € 2.851
Kleinschalig Collectief Vervoer 12 gemeenten in Brabant-Noordoost-oost, samen met de provincie Noord-Brabant. Deur-tot-deur vervoer voor geïndiceerden en alle andere reizigers.		
<i>Zetel:</i> Uden <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder G. Wagemakers, tevens lid dagelijks bestuur.	Het contract met de huidige vervoerder loopt af per 1 januari 2017. In 2016 vindt de aanbesteding plaats voor een volgende periode. We willen in de toekomst toe werken naar een regiecentrale. In de aanbesteding houden we daar rekening mee.	<i>Eigen vermogen:</i> 1-1-2014: € 1.081.043 31-12-14: € 1.525.259 <i>Vreemd vermogen:</i> 1-1-2014: € 0 31-12-14: € 642.917 <i>Resultaat 2014:</i> € 94.199
Openbaar Basisonderwijs Bevoegd gezag van openbare scholen in Bernheze, Boekel, Landerd, Oss, Veghel, Uden en Sint-Oedenrode, dat is ondergebracht bij de Stichting Openbaar Onderwijs Groep (Stichting OOG). De gemeenschappelijke regeling vormt het bestuur van deze stichting.		
<i>Zetel:</i> Veghel <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder K. van Geffen, tevens bestuurslid.	Het voorzitterschap van deze regeling rouleert. Voor de komende 3 jaar is de gemeente Landerd de penvoerder en voorzitter.	<i>Eigen vermogen:</i> 01-01-16: € 0 31-12-16: € 0 <i>Vreemd vermogen:</i> 01-01-16: € 0 31-12-16: € 0 <i>Resultaat 2016:</i> € 0
Milieustraat Beheer van de Milieustraat voor Oss en Landerd. De gemeente Landerd exploiteert samen met de gemeente Oss de Milieustraat Oss. De gemeente Landerd betaalt hiervoor een vergoeding naar rato voor het aantal inwoners.		
<i>Zetel:</i> Oss <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder J. van der Schoot, tevens voorzitter van de GR	Beheer en exploitatie van de Milieustraat Oss is geregeld via: 1. GR Milieustraat 2. Reglement Mlieustraat Oss en Groencompostering Oss	Eigen bijdrage Landerd in 2015 € 216.559.

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) 12 gemeenten in Brabant-Noordoost-oost. Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor 12 gemeenten de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 18 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-diploma op minimaal mbo-niveau 2.		
Zetel: Oss Portefeuillehouder: Wethouder K. van Geffen, tevens voorzitter dagelijks bestuur.	Verdere bezuinigingen op de gemeentelijke bijdrage in 2016 en 2017 zijn niet aan de orde omdat het RBL BNO de besparingen eerder dan beoogd heeft gerealiseerd. Met ingang van 1 januari 2016 wordt structureel één fte RMC-trajectbegeleiding toegevoegd aan de formatie van het RBL BNO. Hiermee is het structurele formatietekort voor trajectbegeleiding opgeheven. De meerkosten van € 16.000 voor Oss zijn in de begroting verwerkt.	Eigen vermogen: 31-12-14: € 180.437 Vreemd vermogen: 01-01-16: € 0 31-12-16: € 0 Resultaat: € 0
Belasting samenwerking Oost-Brabant (BSOB) Gemeenten Boekel, Deurne, Oss, Uden en Veghel en waterschap Aa en Maas. De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband die zich richt op het gezamenlijk innemen van belastingen. Het doel is kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van lokale belastingen te verbeteren.		
Zetel: Oss Portefeuillehouder: Wethouder F. den Brok, tevens lid algemeen bestuur.	De BSOB stelde een plan op om de bedrijfsvoering meer in control te krijgen. De uitvoering van dit plan verloopt correct. De laatste fase voeren ze in 2016. Met de afronding van deze fase is de bedrijfsvoering weer in control.	Eigen vermogen: 1-1-2016: € 0 31-12-2016: € 0 Vreemd vermogen: 1-1-2016: € 0 31-12-2016: € 0 Resultaat: 1-1-2016: € 0 31-12-2016: € 0
Heesch-West Gemeenten Bernheze, Oss en 's-Hertogenbosch Ontwikkeling van het regionaal bedrijventerrein Heesch-West.		
Zetel: Oss Portefeuillehouder: Wethouder G. Wagemakers, tevens lid algemeen bestuur en wethouder F. den Brok, tevens lid algemeen bestuur.	De Gemeenschappelijke Regeling Heesch-West is formeel in 2014 opgericht. Deze is echter financieel nog niet gevuld. De gronden zijn nog niet ingebracht bij de GR en daarom zijn er ook geen financieringsmiddelen aangetrokken door de GR. Op het moment dat de GR start met de ontwerp bestemmingsplan procedure, tekenen de GR en de grondgebonden gemeenten de gebiedsovereenkomst en gaan de gronden over naar de GR. Bestaande leningen zullen overgenomen worden of opnieuw afgesloten moeten worden. De gemeente Bernheze participeert voor 12%, 's-Hertogenbosch 58% en Oss 30% in het geheel. De geprognoseerde boekwaarde per 31-12-2015 Heesch West bedraagt circa € 70 miljoen (gezamenlijke boekwaarden bij de gemeenten).	Eigen vermogen: 1-1-2016: € 0 31-12-2016: € 0 Vreemd vermogen: 1-1-2016: € 0 31-12-2016: € 70 miljoen Resultaat 2016: € 0

B. Privaatrechtelijke rechtspersonen

Hierbij gaat het om deelnemingen in naamloze of besloten vennootschappen en stichtingen voor de behartiging van oorspronkelijk gemeentelijke taken.

Lidmaatschappen van verenigingen, die zijn gericht op belangenbehartiging en kennisoverdracht, zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Vereniging van Bouwrecht, zijn buiten beschouwing gelaten.

Rechtspersoon	Doel	Betrokkenheid
Convenant Brabant-Noordoost <i>Portefeuillehouder:</i> Burgemeester W. Buijs-Glaudemans, lid bestuurlijke regiegroep.	Samenwerking op basis van een convenant tussen de 19 gemeenten in Brabant-Noordoost met een brede taakopvatting: ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid.	In 2013 hebben de raden van de gemeenten en 2 waterschappen met een nieuw convenant ingestemd. Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in Noordoost-Brabant binnen AgriFood Capital. AgriFood Capital is de regionale samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheden in Noordoost-Brabant. Gekoppeld aan dit convenant hebben de overheden ook een regiofonds ingesteld, waarin drie jaar lang telkens € 3 per inwoner wordt gestort (2014, 2015, 2016).
Stichting AgriFood Capital <i>Persoonlijke titel:</i> W. Buijs-Glaudemans, lid stichtingsbestuur.	Noordoost-Brabant wordt dé topregio in AgriFood. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).	De stichting is onafhankelijk en is opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep Convenant Brabant-Noordoost over de activiteiten van de stichting.
Samenwerking As50 <i>Portefeuillehouder:</i> Burgemeester W. Buijs-Glaudemans, tevens voorzitter van de As50.	Samenwerking op basis van een convenant tussen de gemeenten Oss, Uden, Veghel, Bernheze en Landerd op het terrein van werkgelegenheid en economie.	De meerwaarde ligt vooral in het gezamenlijk profileren en optrekken van de deelnemende gemeenten, onder meer binnen AgriFood Capital. Er is geen afzonderlijk budget.

Oss Life Sciences Park Vastgoed BV Portefeuillehouder: Wethouder F. den Brok.	Het doel is het aankopen (reeds gebeurd) en beheren van registergoederen ten behoeve van het Pivot Park.	OLSP Vastgoed BV is een samenwerking van de gemeente Oss en de provincie Noord-Brabant. OLSP Vastgoed BV is eigenaar van de gebouwen. De gronden zijn in erfpacht verkregen van de eigenaar, de gemeente Oss. De totale gemeentelijke bijdrage bestaat uit een investering van € 2,3 miljoen voor de verwerving en verbouwing van het vastgoed van het Pivot Park (vroeger Life Sciences Park). Daarvoor heeft de gemeente aandelen verkregen in OLSP Vastgoed BV. Hiervan is ingeschat dat de gemeente een risico loopt van 50%, waarvoor een reserve is gevormd. Een deel van deze reserve is in de Jaarrekening 2014 omgezet in een voorziening (met een omvang van € 690.000). OLSP Vastgoed BV is nauw betrokken bij de doorontwikkeling van Pivot Park tot een open campus, met een eigen toegang en een aantrekkelijke inrichting van het campusterrein.
Stichting Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf (RVML) Portefeuillehouder: Burgemeester W. Buijs-Glaudemans, tevens penningmeester van de stichting.	De stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, Openbaar Ministerie en diverse welzijnsinstellingen).	De gemeenten dragen jaarlijks bij in de kosten. Voor 2016 is de bijdrage van de gemeente Oss € 88.210. Eigen vermogen: 31-12-2015: € 99.339 31-12-2016: € 77.539 Vreemd vermogen: € 0
Bestuurlijke Regiegroep Maashorst i.o. (september 2015) Convenant i.o. tussen Bernheze, Landerd, Oss, Uden, Waterschap Aa & Maas en Staatsbosbeheer Portefeuillehouder: Wethouder J. van der Schoot, tevens lid van de stuurgroep.	De samenwerking is gericht op de ontwikkeling en het beheer van natuurgebied De Maashorst, inclusief Herperduin en het zuidelijk uitloopgebied Oss.	De governance van de Maashorst is in oktober 2015 gewijzigd. De stuurgroep is de Bestuurlijke Regiegroep geworden. De Regiegroep is opdrachtgever van stichting Maashorst in Uitvoering. De Regiegroep en de stichting worden ambtelijk ondersteund door het Programmteam Maashorst. Oss draagt bij aan de financiering van de jaarplannen (ongeveer € 100.000 per jaar). De Maashorst is in 2012 benoemd tot een Landschap van Allure. Daarin moet de ontwikkeling van natuur, leefbaarheid, economie en landschap hand in hand gaan. Ook is veel provinciaal geld gestopt in het realiseren van het NatuurNetwerk in de Maashorst. Daarvoor is een integraal inrichtingsplan gemaakt die (IBeP) tot 2020.

Coöperatieve Vereniging Midwaste <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder J. van der Schoot.	Midwaste is een vereniging waarvan alleen inzameldiensten met meer dan 30.000 aansluitingen lid kunnen worden. Zij ondersteunt de leden bij de bedrijfsvoering, zowel op het gebied van duurzaamheid als de exploitatie.	De gemeente is een jaarlijkse managementfee van € 40.000 verschuldigd. Daarnaast is er een opslag voor de bij Midwaste ingebrachte tonnages. Deze kosten worden ruimschoots gecompenseerd door de schaalvoordelen die Midwaste biedt.
Bank Nederlandse Gemeenten <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder F. den Brok.	Bankier van de Nederlandse gemeenten en huisbankier van de gemeente Oss.	De gemeente Oss is aandeelhouder. Jaarlijks ontvangen we dividend.
NV Brabant Water <i>Portefeuillehouder:</i> Wethouder F. den Brok, tevens vertegenwoordiger van de gemeente bij de algemene vergadering van aandeelhouders.	Watervoorziening in de provincie.	De gemeente Oss is aandeelhouder (79.450 aandelen). Er wordt geen dividend uitgekeerd.

Toelichting

- Brabant-Noordoost
19 gemeenten: Boekel, Bernheze, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Landerd, Mill, Oss, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Uden, Veghel en Vught.
- Brabant-Noordoost-oost
12 gemeenten: Boekel, Bernheze, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill, Oss, Sint Anthonis, Sint-Oedenrode, Uden en Veghel.

Bijlage 4: toelichting Vietnam

Programma Vietnam Oss

Achtergrond: internationale betrekkingen

Door de open verbindingen op de wereld, de toegenomen mobiliteit, de globalisering van bedrijven, de communicatiemogelijkheden via internet, is de wereld onze achtertuin. De westerse dominantie is niet vanzelfsprekend meer. We merken dit in ons dagelijks leven: de verkrijgbaarheid van goederen van over de hele wereld, de internationalisering van de industrie, de toenemende afhankelijkheid van grondstoffen elders, de behoefte aan loskomen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, etc. Voor een centrumgemeente en belangrijke economische speler als Oss is het van belang kennis te hebben van het internationale speelveld om de strategische blik te verruimen. Enerzijds gaat het om het bewustzijn rondom duurzaamheidsdoelen als strategische koers voor onze maatschappij, anderzijds is het van belang om als gemeente ons bedrijfsleven te kunnen faciliteren op niveau; als gesprekspartner voor internationaal topmanagement bij investeringen, bij acquisitie van internationale bedrijven en via het aanknopen van overheidsrelaties.

Betrekkingen met Vietnam

Azië is een opkomende markt. Er zijn veel grondstoffen aanwezig. De westerse behoefte hieraan neemt toe. De productie in Azië met behulp van deze grondstoffen en de export van producten is in ontwikkeling. De kwaliteit van de Vietnamese producten is vaak hoog. Met name voor Aziatische landen geldt dat internationale business pas mogelijk is via een goede relatie op overheidsniveau. Dit versterkt het vertrouwen in de potentiële zakenpartners. Verschillende Osse ondernemers in de logistiek en food hebben al contact met Vietnamese handelspartners en zien intensivering en uitbreiding van deze contacten als een belangrijke kans voor nieuwe business.

Agrifood en Logistiek zijn belangrijke pijlers van de Osse en de regionale economie. Dit is een goede match met de omvangrijke Agrifood productie in Vietnam en de bijbehorende logistieke uitdagingen voor de export van deze producten.

Vietnamese contacten geven aan de relatie met Oss e.o. verder te willen verstevigen/uitbreiden aanvullend op/voor uitwerking van de contacten op nationaal niveau.

Veelal zijn Vietnamese producten al op de Europese markt verkrijgbaar, alleen via allerlei tussenpersonen. Vietnam wil graag meer de handel in eigen handen krijgen, maar heeft hiervoor (logistieke) kennis nodig. Men zoekt hiervoor naar strategische samenwerkingspartners.

Nationaal zijn er al 40 jaar relaties met Vietnam en zijn er overeenkomsten in ons beleid; Vietnam heeft een groene groeistrategie en is net als Nederland een Delta met de bijbehorende opgaven op het gebied van watermanagement.

Ambitie

De basis van de ambitie ligt in economische versterking in de richting van duurzaamheid. Dit geschiedt via twee kanten: direct en indirect:

Directe economische versterking door contacten met Vietnam:

Oss als One Stop Shop (OSS) voor Vietnam in de Poort van Europa.

- in Vietnam wordt Oss gekend en herkend als Nederlandse basis
- In Nederland erkent men de positie van Oss op het terrein van contacten met Vietnam
- Oss e.o. heeft alle connecties om de handel met Vietnam te intensiveren en uit te breiden

Indirecte economische versterking door contacten met Vietnam:

Via de handelsmissies ontstaan unieke verbanden tussen bedrijven die leiden tot innovatie, samenwerking en collegiale consultatie: een langdurige investering voor het ondernemersklimaat in Oss, zeker bij het betrekken van de nieuwe generatie ondernemers

In Oss kunnen we als overheid op niveau gesprekken voeren met internationaal management, ook in geval van acquisitie of groeiplannen van internationale bedrijven

We versterken relaties tussen vooruitstrevende ondernemers onderling en met de overheid.

We versterken de banden van de lokale overheid en vooruitstrevende ondernemers met regionale onderwijspartners op HBO niveau met Vietnam als thema.

Scope

gezien de structuurversterkende doelen, brengen we focus aan en richten we ons in eerste instantie op ketens en netwerken uit de economische nota. We beginnen bij de economische pijlers Agrifood en Logistiek. Nadrukkelijk maken we hier gebruik van het netwerk van Agrifoodcapital, oa. Op het gebied van Hoger Onderwijs. We leiden (kennis van) import/exportstromen in de Agrifood via Oss e.o. Te beginnen bij de bestaande business tussen Nederland en Vietnam. Indien mogelijk boren we nieuwe markten voor Vietnamese bedrijven aan. Dit kan zijn door hen te begeleiden met het zoeken van partners, danwel bij vestiging in Nederland met voorkeurslocatie Oss. Dit om de vraag naar arbeid in Oss e.o. te stimuleren. Andere sectoren, zoals life sciences, metaal en verpakkingen sluiten waar mogelijk aan bij het programma.

Bijlage 5 Literatuurlijst

Notitie voor B&W, gemeente Ten Boer, 2005
Samen werken aan een krachtige regio, Drechtsteden, 2005
Detailhandelsstromen, BRO, 2006
Onderzoek en analyse detailhandelsstructuur, gemeente Oss, 2006
Over bestuurskracht en maatschappelijke veerkracht, VGS & VB, 2007
Visie op de detailhandelsstructuur 2007-2015, gemeente Oss, 2007
Variatie in bestuurskracht, VNG, 2008
Programma Krachtig bestuur, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2008
Kracht ontwikkelen door nabuurschap, Platform Middelgrote Gemeenten, 2008
100 bestuurskrachtonderzoeken als basis voor een nieuwe methode, BMC, 2009
Programmatische onderbouwing stadscentrum Oss, BRO, 2009
Kwaliteit en kracht, King, 2010
Noordoost-Brabant, position paper, 5-sterren regio, 2011
Gemeentelijke herindeling Oss-Lith, M. Boogers, L. Schaap, Universiteit Tilburg, 2011.
Visie Landerd 2020, gemeente Landerd, 2011
Verkenning van de samenwerking tussen de gemeenten Haaren, Vught, Sint-Michielsgestel, Schijndel, Sint-Oedenrode en Boxtel, 2012
Raadsvoorstel regionale samenwerking, gemeente 's-Hertogenbosch, 2012
Veerkrachtig bestuur in Noordoost-Brabant en Brabantse Bestuursscan Gemeente Oss, adviescommissie Krachtig bestuur Brabant, 2012
Bruggen slaan, regeerakkoord VVD-PvdA, 2012
Visiedocument intergemeentelijke samenwerking, gemeente Helmond, 2012.
Grip op samenwerken, VNG, 2012
Goed opdrachtgeverschap bij samenwerkingsverbanden, VNG, 2012
Brief Veerkrachtig bestuur in Brabant, Provincie Brabant, 2013
Eerste reactie GS op 'Veerkrachtig bestuur in Brabant', 2013
Naar indicatoren voor regionale samenhang, Bijsterveld, 2014
Brabantse netwerken, Tordoir, 2014
Leiderschap en dienstbaarheid: samen op weg naar een (veer)krachtig bestuur voor Brabant, Provincie Brabant, 2014
Raadsvoorstel bestuurlijke toekomst Uden, gemeente Uden, 2015
Opties voor toekomst bestuur en organisatie gemeente Bernheze, WagenaarHoes, 2015
Bernheze gespiegeld, WagenaarHoes, 2015
Persbericht Bernheze legt opties voor toekomst voor aan raad, gemeente Bernheze, 2015
College- en raadsvoorstel herindeling Landerd, gemeente Landerd, 2015
De veranderende geografie van Nederland, Tordoir, Regioplan, 2015
Verkenning technologische innovaties in de leefomgeving, RLI, 2015
Magazine Midsize cities Brabant, Ruimtevolk, BrabantKennis, 2015
Nederland stedenland, G32 stedennetwerk, 2015

